

Hjertekrampe

(Angina pectoris) kan have flere årsager.

Den mest almindelige er forsnævninger i hjertets kranspulsårer. Sådanne forsnævninger er næsten altid forårsaget af åreforkalkninger, men kan i sjældne tilfælde også være forårsaget af periodiske sammentrækninger i kranspulsåreernes vægmuskulatur – såkaldte spasmer.

Hjertekrampe kan dog også forekomme uden forsnævninger i kranspulsårerne.

Årsagerne hertil er oftest ukendte. Her bruges betegnelsen syndrom X.

Sådan fungerer hjertet

Hjertet er en pumpemuskel, der sørger for, at blodet pumpes rundt i hele kroppen. Som alle andre muskler kræver hjertet ilt for at kunne arbejde.

Det er derfor vigtigt, at hjertets egen forsyning af blod og ilt er tilstrækkelig til at dække hjertets behov.

Denne forsyning sker gennem hjertets kranspulsårer, der ligger som en krans på hjertets overflade med utallige små forgreninger ind i hjertemusklen.

Hvad er angina pectoris ?

Hvis blodforsyningen til hjertet ikke er tilstrækkelig, kan der opstå iltmangel i hjertet. Det kan udløse hjertekrampe. Angina pectoris er et symptom på en sådan iltmangel.

Brystmerter skyldes dog ikke altid iltmangel. For at undersøge dette foretager man i nogle tilfælde – ud over en almindelig helbredsundersøgelse – en arbejdsprøve på en motionscykel. Under denne prøve undersøges blodtryk, puls og elektrokardiogram (EKG) for at registrere eventuel iltmangel i hjertet. Hvis der findes tegn herpå foretages en røntgenundersøgelse af hjertets kranspulsårer enten ved hjælp af hjerte-CT eller med kateter, såkaldt koronararteriografi (KAG), hvorved man kan se, om der er forsnævninger forårsaget af åreforkalkning.

Hvad er syndrom X ?

Syndrom X er betegnelsen for en tilstand, hvor patienten har hjertekrampe og forandringer i elektrokardiogrammet, der tyder på iltmangel, men hvor røntgenundersøgelse af kranspulsårerne ikke viser forsnævninger.

Diagnosen syndrom X er en udelukkelsesdiagnose, og den kan først stilles efter røntgenundersøgelsen.

Årsagen til syndrom X kan ikke altid findes.

Med henblik på at finde den bedste behandling, vil man i nogle tilfælde tilbyde patienten supplerende undersøgelser (fx undersøgelse af hjertets gennemblødningsforhold), da en del patienter har sygdom i kranspulsåreernes små forgreninger, som gør, at disse ikke udvider sig som de skal, når der er behov for det, fx ved fysisk anstrengelse.

Denne tilstand kaldes ”småkarssygdom”, og afklaring af, om en sådan foreligger, har betydning for den videre behandling.

Syndrom X ses – i modsætning til åreforkalkning – hyppigere hos kvinder end hos mænd, og symptomerne starter ofte i 40 til 60 års alderen.

Der forskes i sygdommen på danske og udenlandske hospitaler.

Behandling af syndrom X

Behandlingen er den samme, som anvendes ved angina pectoris forårsaget af åreforkalkning.

Ved akutte anfald har nitroglycerin ofte stor virkning, men der kan være brug for at supplere med smertestillende medicin.

I svære tilfælde kan morfinpræparater være nødvendige, men at anvende disse stoffer i vedvarende behandling frarådes, da der kan opstå afhængighed.

Den medicinske behandling har til formål at nedsætte antallet af anfald og formindske styrken af dem.

Behandlingen kan dæmpe symptomerne, men sjældent fjerne dem, så man må i vid udstrækning lære at leve med sygdommen.

At leve med syndrom X

Selv om man kan dæmpe symptomerne med medicinsk behandling, vil det i mange tilfælde ikke være muligt for mennesker med syndrom X at klare et erhvervsarbejde i fuldt omfang.

Sygdommen kan i disse tilfælde føre til revallideringsforsøg og i nogle tilfælde til førtidspension. Tildeling af pension forudsætter, at der er gennemført et relevant undersøgelsesprogram på en hjerteafdeling, samt at forskellige behandlingstiltag er gennemprøvet.

Syndrom X giver smertefulde angina pectoris anfald og virker nedsættende på den fysiske udholdenhed, men det er vigtigt, at man på trods af dette forsøger at leve et så aktivt liv som muligt, da smerterne kan forværres ved et stillesiddende liv.

Foreningen

Foreningen af personer med sygdommen Det kardiologiske Syndrom X har følgende formål:

- At udbrede kendskabet til sygdommen og dens følger, bl.a. over for myndigheder, læger og familiemedlemmer.
- At samarbejde med læger og sygehuse, der forsker i syndrom X for at få information og ny viden om sygdommen, samt om nye behandlingsmuligheder.
- At støtte og vejlede hinanden under sygdomsforløbet.

Vi er en landsdækkende forening, hvor du som medlem får tilsendt information/medlemsblade, der giver dig mulighed for, at komme med synspunkter og erfaringer.

Foreningen har støttegrupper/selvhjælpsgrupper fordelt over hele landet.

Endelig laver vi et årligt arrangement, hvor du får mulighed for at møde andre med sygdommen samt deres pårørende.

Udtalelse fra Hjerteforeningen

De fleste af os mærker kun hjertet, når vi bliver forpustede, nervøse eller forelskede. Hjertet arbejder trofast for os dag og nat, og det spekulerer vi ikke nærmere over.

En del af os er desværre ikke så heldige. De tvinges af en hjertesygdom til dagligt at tænke på hjertet; det sørger smerterne for. Heldigvis ved vi, takket være forskningen, utroligt meget om hjertesygdomme og behandlingen af dem. Og de sidste mange år har vi kunnet glæde os over, at antallet af dødsfald på grund af hjerte- og kredsløbssygdomme falder. Fra 1995 – 2011 var faldet 45 %.

En gruppe mennesker er dog ikke blandt dem, der kan glæde sig over, at man ved, hvordan man kan behandle deres sygdom, - ja, de ved ikke engang præcist, hvad det er, der er årsagen til deres sygdom, derfor kalder vi den for syndrom X. Men sygdommen mærker de hver eneste dag. Mange med smerter, der gør det umuligt at leve et normalt liv med arbejde og familieliv.

Foreningen Det kardiologiske Syndrom X gør en stor indsats for at gøre livet lidt lettere for patienter med hjertesygdommen syndrom X, og hjerteforeningen støtter op om denne opgave, ligesom vi igennem vores store forskningsstøtte søger at bidrage til mere viden om hjertesygdomme og behandling af dem.

Tak til foreningen for det gode arbejde, der gøres for patienterne med denne smertefulde sygdom.

På Hjerteforeningens vegne

Henrik Steen Hansen
Formand, overlæge, dr.med.

Kim Høgh
Adm. direktør, cand.mag. MPA

Denne pjeces er udarbejdet i samråd med

Professor, dr.med. Hans Erik Bøtker
Hjertemedicinsk afdeling, Skejby Sygehus

Foreningen modtager økonomisk støtte fra

Har du lyst til at tale med en person med Syndrom X, kan du ringe til følgende kontaktpersoner:

Formand
Anni Skarsholt Jørgensen
Sønder Allé 5, 1.sal, dør 1
9500 Hobro
Tlf. 45 79 63 11

Jytte Jørgensen
Benzonvej 11,
8900 Randers,
Tlf. 86 43 87 30

Liva Knap
Sæbyvej 94
9900 Frederikshavn
Tlf. 48 41 28 35

Lone Mai Hertzum
Ryvej 7, Storrिंग
8464 Galten
Tlf. 58 14 17 84

Jytte Petersen
Carl Baggersalle 31
2920 Charlottenlund
Telefon: 39 90 67 87

Foreningen

En småkarssygdom i
hjertet

www.kardio-x.dk

E-mail: info@kardio-x.dk